NUTA BULLETIN

OFFICIAL JOURNAL OF NAGPUR UNIVERSITY TEACHERS' ASSOCIATION

Regd. No. MAHBIL/2001/4448 : Licensed to post without prepayment No. NR/ATI/78/2001

YEAR : 26) 1st November 2001 (No : 9

विद्यापीठ आणि महाविद्यालयीन अधिव्याख्याता पदासाठी शैक्षणिक अर्हता

नेट/सेटची परीक्षा उत्तीर्ण न झालेल्या राज्यातील विद्यापीठ आणि महाविद्यालयीन अधिव्याख्यात्यांच्या (लेक्चरर) तदर्थ (अॅडव्हॉक) नेमणुका काही अटींवर नियमित करण्याचा निर्णय मंत्रिमंडळाने घेतला आहे.

सप्टेंबर १९९१ ते डिसेंबर १९९९ या कालावधीत अनुदानित/विना अनुदानित महाविद्यालयातून तसेच शासकीय महाविद्यालये/संस्था यामध्ये त्यावेळच्या निवड समितीमार्फत अंदाजे १३ हजार अधिव्याख्यात्यांच्या नियुक्त्या करण्यात आल्या होत्या. यापैकी सुमारे ७ हजार अधिव्याख्याते अजूनही नेट/सेटची परीक्षा पास न झाल्याने तदर्थ नेमणुकीवर होते. या अधिव्याख्यात्यांच्या नेमणूका खालील अटींवर नियमित करण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे.

१. १९ सप्टेंबर १९९१ ते ११ डिसेंबर १९९९ या कालावधीतील नियुक्त्या झालेल्या सर्व (बिगर नेट/सेट) अधिव्याख्यात्यांनी डिसेंबर २००३ सालापर्यंत नेट/सेट परीक्षा उत्तीर्ण होणे आवश्यक आहे.

२. हे अधिव्याख्याते जर २००३ पर्यंत नेट/सेट उत्तीर्ण झाले नाहीत तर त्यांना वार्षिक वेतनवाढीव्यतिरिक्त इतर कोणतेही आर्थिक लाभ (पदोन्नतीचे फायदे) देण्यात येणार नाहीत.

३. या सर्व अधिव्याख्यात्यांना नेट/सेट परीक्षा उत्तीर्ण होईपर्यंत रु. ८,०००-१३,५०० ही अधिव्याख्याता पदाची वेतनश्रेणी देय राहील. जर ते निवृत्त होईपर्यंत नेट/सेट परीक्षा उत्तीर्ण झाले नाहीत तर ते अधिव्याख्याता पदासाठी असलेल्या रु. ८०००-१३,५०० या वेतनश्रेणीतच सेवानिवृत्त होतील.

४. शासकीय महाविद्यालयातील अधिव्याख्यात्यांच्या सेवा या मंत्रिमंडळ स्तरावर निर्णय झाल्यावर महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या सहमतीने नियमित करण्यात येणार आहे.

५. दि. ११ डिसेंबर १९९९ नंतर सेवेत आलेल्या बिगर नेट/सेट अधिव्याख्यात्यांना ह्या सवलती देय असणार नाहीत. तसेच, त्यांच्या सेवा परिवीक्षा कालावधी पूर्ण होण्याच्या आत संपुष्टात आणण्यात येतील.

यापूर्वी, शासनाने दि. २२ डिसेंबर १९९५ रोजी या अधिव्याख्यात्यांच्या सेवा तदर्थ म्हणून समजण्याबाबत काढलेले आदेश रद्द करण्यात येतील.

******

नेट/सेट बाबतचा घटनाक्रम : नेटसेट बाबतचा शासननिर्णय अजूनही निर्गमित झालेला नाही. "लोकराज्य"च्या नोव्हेंबर २००१ च्या अंकात पृष्ठ ५० वर प्रसिद्ध झालेला मजकूर मथळ्यासह वर जसाच्या तसा दिलेला आहे. ज्याचा शासननिर्णय अजून निर्गमित झालेला नाही असा मंत्रिमंडळाने घेतलेला निर्णय असे उपरोक्त मजकूराचे वर्णन करता येईल. - संपादक १९.१०.२००१

******

NAGPUR UNIVERSITY TEACHERS' ASSOCIATION

(B.P.T.A. Regn. No. F-1564 & Soc. Regn. Act. Regn. No. MAH/15 /73 / (NGP)

20 / एस / 2001 : Date 17.08.2001

Dr. E.H.Kathale
Secretary, NUTA, N- 162, Reshimbagh,
Nagpur. Ph. : 741098

प्रति,

मा. कुलगुरू, नागपूर विद्यापीठ, नागपूर.

विषय : ०१.०१.१९९६ पासून लागू करण्यात आलेल्या वेतनश्रेणी प्रमाणे C.A.S. ची अंमलबजावणी करणे.

संदर्भ :- १) ०१.०१.१९९६ पासून लागू करण्यात आलेल्या वेतनश्रणीचे संदर्भात महाराष्ट्र शासनाद्वारे दि. ११ डिसेंबर १९९९ रोजी प्रसृत करण्यात आलेला शासकीय आदेश क्रमांक NGC - 1298/(4619)/UNI-4.

२) उपरोक्त विषयाचे संदर्भात नागपूर विद्यापीठाद्वारे दिनांक २८.१२.१९९९ रोजी निर्गमित १९९९ चा डायरेक्शन क्रमांक ७.

महोदय,

पाचव्या वेतन आयोगाची वेतनश्रेणी महाराष्ट्रातील विद्यापीठीय व महाविद्यालयीन प्राध्यापकांना लागू करण्याचे संदर्भातील शासकीय आदेश दि. ११ डिसेंबर १९९९ रोजी प्रसृत करण्यात आला. त्यानुसार नागपूर विद्यापीठ क्षेत्रातील विद्यापीठीय व महाविद्यालयीन प्राध्यापकांना उपरोक्त वेतनश्रेणी मिळण्याच्या दृष्टिकोनातून नागपूर विद्यापीठाने वरील संदर्भात नमूद केल्याप्रमाणे दि. २८.१२.१९९९ रोजी १९९९ चा डायरेक्शन क्रमांक ७ प्रसृत करण्यात आला व त्याप्रमाणे वेतनश्रेणी निश्चितीचे काम पूर्ण करण्यात आले.

वरील उल्लेखित शासकीय आदेशामध्ये आणि आपण दि. २८.१२.१९९९ रोजी प्रसृत केलेल्या १९९९ च्या डायरेक्शन क्रमांक ७ अंतर्गत C.A.S. चा उल्लेख करण्यात आला आहे. ज्या अन्वये व्याख्यात्यांना वरिष्ठ श्रेणीमध्ये निवड / रिडर श्रेणीमध्ये स्थान निश्चितीचे संदर्भातील प्रावधान नमूद करण्यात आले आहे. विद्यापीठ परिनियमाद्वारे या संदर्भातील प्रक्रिया विद्यापीठाला पार पाडायची आहे. नागपूर विद्यापीठाद्वारे याबाबतीत गत एक वर्षापासून कोणत्याही प्रकारची कार्यवाही करण्यात आलेली नाही हे खेदाने नमूद करावे लागत आहे. त्यामुळे अनेक प्राध्यापकांना पदोन्नत स्थान निश्चिती झाल्यामुळे मिळणाऱ्या लाभांपासून वंचित ठेवण्यात आलेले आहे. वस्तुतः महाविद्यालयांकडून त्यासाठी आवश्यक असणारे प्रस्ताव विद्यापीठाकडे आलेले आहेत.

या निवेदनाद्वारे आपणास विनंती करण्यात येत आहे की, प्राध्यापकांना वरिष्ठ श्रेणीमध्ये, निवड/रिडर श्रेणीमध्ये स्थान निश्चिती प्राप्त होण्यासाठी संबंधित समितीच्या बैठका त्वरित बोलावून ही कार्यवाही पार पाडावी.

आपला नम्र

(डॉ. एकनाथ कठाळे)

पत्राची प्रत माहितीसाठी सादर : प्रा.बी.टी.देशमुख, अध्यक्ष, नुटा, सुबोध कॉलनी, अमरावती.

Nagpur University

Direction No. 45 of 2001

Direction Providing procedure for placement of lecturers in senior Grade and Selection Grade

(Issued under Section 14(8) of Maharashtra Universities Act, 1994)

Whereas the Government of Maharashtra vide government resolution No NGC- 1298/(4619)/UNI-4 dated 11th December, 1999 has decided to implement the revised pay scale, as recommended by the University Grants Commission and terms & conditions of service for university and college teachers, And ;

Whereas the Vice-Chancellor in order to implement the revised University Grants Commission pay scale for teachers and other measures for maintenance of standard in higher education, issued Direction No. 7 of 1999 under Section 14 (8) of the Maharashtra Universities Act, 1994. And ;

Whereas in order to give effect to the clarification received vide letter dated 17.4.2000 from the Maharashtra Government, the Vice-Chancellor issued Direction No. 2 of 2000, amending para (A) of Appendix VIII of Direction No. 7 of 1999. And ;

Whereas it is expedient to prepare the procedure for the implementation of career advancement scheme for the teachers of affiliated colleges for their placement in the higher grade as mentioned in Direction No. 7 of 1999,

Now, therefore, I, Dr. Arun Shankar Satputaley, Vice- Chancellor, Nagpur University, in exercise of powers vested under Section 14 (8) of the Maharashtra Universities Act, 1994, do hereby issue the following Direction :-

Continued on page 112...

समाजकार्य महाविद्यालयातील शिक्षक व कर्मचाऱ्यांना सेवानिवृत्ती वेतन योजना लागू करणेबाबत मा.उच्च न्यायालयाचा निर्णय

महाराष्ट्र विधानपरिषद : गुरुवार, २६ जुलै २००१ : दुसरे अधिवेशन २००१

(१) * १६१११ **सर्वश्री नानासाहेब बोरस्ते, बी.टी.देशमुख, व्ही.यू.डायगव्हाणे, सुरेश पाटील, प.म.पाटील** : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२१४० ला दिनांक १३ मार्च २००१ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय समाजकल्याण मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय?

(१) समाजकार्य महाविद्यालयातून काम करणाऱ्या "शिक्षक व कर्मचाऱ्यांना सेवानिवृत्ती वेतन व्यवस्था लागू करण्यात येणार नाही." हा शासनाचा दिनांक ८ जुलै १९९८ रोजी घेतलेला निर्णय नमूद असलेले संचालक, समाजकल्याण विभाग यांचे दिनांक ३१ मार्च १९९९ चे आदेश रद्दबादल ठरविणारा निर्णय मा.मुंबई उच्च न्यायालयाने रिट पिटीशन नंबर ५४६७ ऑफ १९९९ या प्रकरणात दिनांक १८ जानेवारी २००० रोजी दिला व त्या निवाड्यातच सदर निवृत्तीवेतन योजना टप्याटप्याने लागू करण्यासंबंधी न्यायालयाने दिलेल्या निर्णयाची अंमलबजावणी करण्याच्या विचाराधीन प्रश्नावरील शासनाचा विचार पूर्ण झालेला आहे काय;

(२) असल्यास, उक्त निर्णयाच्या अंमलबजावणीसाठी काय उपाययोजना करण्यात आलेली आहे;

(३) उपाययोजना केलेली नसल्यास, याबाबत होणाऱ्या विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री.विजयकुमार गावित, श्री.जयवंत आवळे यांच्याकरीता : (१) होय.

(२) अनुदानित समाजकार्य महाविद्यालयातील शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांना **सेवानिवृत्तीवेतन योजना लागू न करण्याचा धोरणात्मक निर्णय शासनाने घेतला आहे.**

(३) प्रश्न उद्‌भवत नाही.

श्री.बी.टी.देशमुख : सभापती महोदय, प्रश्नाला नकारार्थी उत्तर दिलेले आहे. ही योजना लागू न करण्याचा धोरणात्मक निर्णय घेतला आहे असे म्हटले आहे. खरे म्हणजे आम्ही काही या उत्तरामुळे निषेधही करीत नाही आणि बहिर्गमनही करत नाही. खरे म्हणजे या उत्तरामुळे मा.मंत्रिमहोदयांनीच बहिर्गमन केले पाहिजे असे हे उत्तर आहे. आम्ही प्रश्न असा विचारला होता की, "समाजकार्य महाविद्यालयातून काम करणाऱ्या शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांना सेवानिवृत्ती वेतन व्यवस्था लागू करण्यात येणार नाही हा शासनाचा दिनांक ८ जुलै १९९८ रोजी घेतलेला निर्णय नमूद असलेले संचालक, समाज कल्याण विभाग यांचे दिनांक ३१ मार्च १९९९ चे आदेश रद्दबादल ठरविणारा निर्णय मुंबई उच्च न्यायालयाने रिट पिटीशन नंबर ५४६७ ऑफ १९९९ या प्रकरणात दिनांक १८ जानेवारी २००० रोजी दिला आहे व त्या निवाड्यातच सदर निवृत्ती वेतन योजना टप्याटप्याने लागू करण्यासंबंधी न्यायालयाने दिलेल्या निर्णयाची अंमलबजावणी करण्याच्या विचाराधीन प्रश्नावरील शासनाचा विचार पूर्ण झालेला आहे काय?" या प्रश्नाला "होय" असे उत्तर दिलेले आहे.**जो निर्णय रद्दबादल ठरविला तोच निर्णय पुन्हा घेतला आणि हायकोर्टाने हा निर्णय सेट असाईड केला होता.** मी एक ओळ हायकोर्टाच्या निर्णयातील वाचून दाखवितो. "The decision of the State Government to deny benefits of pension-cum-gratuity scheme to teaching and non-teaching staff working in colleges/institutions under Social Welfare Department, taken on 8-7-98 and communicated by the Director, Social Welfare vide it's letter dated 31st March, 99, is set aside." म्हणजे हायकोर्टाने तो निर्णय रद्द ठरविला आणि पुन्हा तुम्ही तो जिवंत करत आहात. याबाबत आम्ही निषेध करत नाही आणि बहिर्गमनही करणार नाही. फक्त तुमची किव करणे एवढेच आमच्या हाती आहे. घटनेच्या कलम १४ विरुध्द तुमचा हा निर्णय आहे. समाजकार्य महाविद्यालयांपैकी एका महाविद्यालयाला म्हणजे मातृसेवा संघाला मिळते आणि दुसऱ्याला मिळत नाही. हे अनकॉन्स्टीट्युशनल आहे म्हणून हायकोर्टाने तुमचा जुना निर्णय रद्दबादल केला आहे. तो निर्णय होऊन एक ते दिड वर्ष झाले आहे. यासंबंधी समाजकल्याण खात्याने विधी व न्याय विभागाचा सल्ला ६/६/२००० ला घेतला. त्यांनी सल्ला काय दिला? तो मी आपणाला वाचून दाखवितो. ते म्हणतात "This department, vide it's UOR dated 19-5-2000, has **already given the opinion that no fruitfull purpose will be served by approaching the Hon.Supreme Court in the aforesaid matter.** Now, the Social Welfare, Cultural and Sports Department has forwarded the opinion of the Assistant Government Pleader who has conducted the aforesaid writ petition before the High Court on behalf of State of Maharashtra, Shri. C.R.Sonawane, Asstt. Govt. pleader vide his letter dated 23-3-2000 has opined that this is not a fit case to file special leave petition against the order dated 18.1.2000 passed by the High Court in W.P. No. 5467 of 1999" म्हणजे तुमचे प्रतिनिधीत्व करणे म्हणजे गुन्हा आहे काय? हायकोर्टासमोर सर्व शक्तीनिशी त्यांनी प्रयत्न केले आणि केस मांडली आणि हायकोर्टाने सांगितले की, **सेट असाईड.** म्हणून माझे म्हणणे असे आहे की, या उत्तरावरुन तुम्हीच बहिर्गमन करा. आम्ही फक्त तुम्हाला एक्सपोज करणारे प्रश्न विचारु शकतो. हायकोर्टाने निर्णय दिला तो सुप्रिम कोर्टाच्या निर्णयाच्या आधारावर आहे. तो निर्णय मी पाहिजे तर वाचून दाखवितो. ते जजमेंटमध्येच म्हटलेले आहे. चूक दुरुस्त करण्याला कधीही उशीर होत नाही. आणि असा उशीर आम्ही होऊ देणार नाही असे काही उत्तर आपण द्याल का? आपण चूक केली ती दुरुस्त कराल काय?

श्री.विजयकुमार गावित : मा.सभापती महोदय, मा.सदस्यांनी या ठिकाणी कोर्टाची ऑर्डर वाचून दाखविलेली आहे. त्यामध्ये पुढे असे म्हटलेले आहे की,"The State Government is directed to consider the extension of such benefit to the teaching and non-teaching staff working in the colleges/institutions under Social Welfare Department, in the phased manner." मा.उच्च न्यायालयाने असे आदेश दिलेले आहेत ही गोष्ट जरी खरी असली तरी देखील एकंदरीत राज्याची आर्थिक परिस्थिती पाहता आपल्याला तावडतोब ही योजना लागू करता येणार नाही. ही आर्थिक परिस्थिती सुधारल्यानंतर टप्याटप्याने सेवानिवृत्ती वेतन देण्याच्या बाबत शासन निश्चित विचार करील.

सभापती : शासनाने आपल्या लेखी उत्तरामध्ये म्हटलेले आहे की, ही योजना लागू न करण्याचा धोरणात्मक निर्णय शासनाने घेतलेला आहे. अशा प्रकारची जी महाविद्यालये शिक्षण खात्याच्या अंतर्गत येतात त्यांना ही योजना लागू आहे पण समाजकल्याण खात्याअंतर्गत येणाऱ्या महाविद्यालयातील कर्मचाऱ्यांना लागू नाही ही सरळ सरळ डिस्पॅरीटी आहे. वास्तविक पाहता १० वर्षांपूर्वी याची चर्चा याच सभागृहामधून झाली आहे. हे अनुदान कोणी द्यायचे असा प्रश्न उपस्थित झाला होता. सोशल वर्क असा शब्द आल्याबरोबर शिक्षण खाते म्हणाले की, सोशल वेल्फेअर डिपार्टमेंटने अनुदान द्यावे. हा फार लांबलेला प्रश्न आहे. हायकोर्टाने आपला निर्णय दिल्यानंतरही शासन या बाबत असा निर्णय घेणार असेल तर शासन अडचणीमध्ये येईल. हे सर्व लक्षात घेऊन या ठिकाणी शासनाने उत्तर द्यावे.

श्री.विजयकुमार गावित : हायकोर्टाने ज्या ऑर्डर दिलेल्या आहेत त्या मध्ये अनुदान टप्प्याटप्प्याने द्यावे असे म्हटलेले आहे. मी या बाबतीत अगोदरच सांगितलेले आहे की, राज्याची आजची आर्थिक परिस्थिती पाहता तावडतोब ही योजना लागू करता येणार नाही. राज्याची आर्थिक परिस्थिती सुधारेल तशी टप्प्याटप्प्याने यांना ही योजना लागू करण्याचा विचार करु.

श्री.बी.टी.देशमुख : टप्प्याटप्प्याने यांना सेवानिवृत्ती वेतन देण्याचा निर्णय मंत्री मंडळाने घेतलेला आहे का?

श्री.विजयकुमार गावित : अशा प्रकारचा निर्णय मंत्रिमंडळाने घेतलेला नाही.

श्री.बी.टी.देशमुख : मंत्रिमंडळाने न घेतलेला निर्णय आपण आम्हाला का म्हणून सांगता आहात? एक तर मंत्रिमंडळाने जो निर्णय घेतलेला आहे तो या देशाच्या घटनेविरुध्द आहे. तुम्हाला अनकॉस्टिट्युशनल बिहेविअरची फुल ॲथॉरीटी आहे का? सुप्रीम कोर्टामध्ये यांनी ॲफिडेव्हीट केले. फेज्ड मॅनरमध्ये लागू करण्याचा निर्णय घेतला असेल..

सभापती : ते उत्तरामध्ये यायला हरकत नव्हती.

श्री.बी.टी.देशमुख : होय ना. आम्ही बहिर्गमन करण्यापूर्वी आपण विचारपूर्वक उत्तर द्या आता आम्हाला, नाहीतर आपल्याला बर्हिगमन करावे लागेल. तसे केले नाहीतर आपल्याला कोठेतरी याचा जाब द्यावाच लागेल. शासनाने लेखी उत्तरामध्ये म्हटलेले आहे की, "ही वेतन व्यवस्था लागू करण्यात येणार नाही असा शासनाचा धोरणात्मक निर्णय झालेला आहे." शासनाचे हे उत्तर उद्धटपणाचे, अनकॉस्टिट्यूशनल आणि हायकोर्टाच्या आदेशाचा अवमान करणारे आहे. आता मा.मंत्री महोदय, तोंडी सांगत आहेत की, आम्ही टप्याटप्याने ही योजना लागू करणार आहोत. असा निर्णय मंत्रिमंडळाने घेतलेला आहे का?

श्री.विजयकुमार गावित : मंत्रिमंडळाने सध्या हे लागू करायचे नाही असा निर्णय घेतलेला आहे. राज्याची आर्थिक परिस्थिती पाहता सध्या ही योजना

लागू करणे उचित होणार नाही. राज्याची आर्थिक परिस्थिती सुधारल्यानंतर त्यांना टप्प्याटप्प्याने निवृत्ती वेतन देण्याचा विचार करता येईल.

सभापती : न्यायालयाने या बाबत एकदा निर्णय दिल्यानंतर आपण असे सांगू शकता का की, आमची आर्थिक परिस्थिती नसल्यामुळे आम्ही हा आदेश अमलात आणू शकत नाही. असे असेल तर आपण न्यायालयाला हे कळविणार आहात का?

श्री.विजयकुमार गावित : कंटेम्प्ट ऑफ कोर्ट झाले आहे त्यानुसार कोर्टासमोर ॲफिडेव्हीट सादर केले जाणार आहे.

श्री.प्रकाश जावडेकर : सभापती महोदय, कोर्टाच्या आदेशानुसार द्यावयाला पाहिजे असे म्हटल्यावर आर्थिक परिस्थिती नाही म्हणून देणे उचित होणार नाही असे माननीय मंत्री महोदय म्हणतात. उचित कसे नाही होणार. तुम्हाला निर्णय मान्य असेल तर शक्य नाही असे म्हणा. उचित होणार नाही असे कसे म्हणता.

सभापती : तेवढी दुरुस्ती करा.

श्री.जयवंत आवळे : अध्यक्ष महोदय, या ठिकाणी सन्माननीय सदस्यांनी

राज्यातील वरिष्ठ महाविद्यालयातील रेस्ट कॅटॅगरी शिक्षक संवर्गाबाबत

महाराष्ट्र विधानपरिषद : दुसरे अधिवेशन २००१

सोमवार, ३० जुलै २००१

***१६४८२.सर्वश्री बी.टी.देशमुख, सुरेश पाटील, व्ही.यू.डायगव्हाणे, प.म.पाटील, नानासाहेब बोरस्ते :** सन्माननीय उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील वरिष्ठ महाविद्यालयीन रेस्ट कॅटॅगरी शिक्षक संवर्गातील काही शिक्षकांना शासन निर्णय क्र.यु.जी.सी.-१२८६ /(११८१) /विशी-४,दि. २७ नोव्हेंबर १९९१ नुसार वरिष्ठ महाविद्यालयातील शिक्षकाप्रमाणे लाभ मिळाला नाही.हे खरे आहे काय;

(२) असल्यास,उपरोक्त शासन निर्णयातील अट क्र.०३ ते ०६ किंवा त्यापैकी एक अट पूर्ण न झाल्यामुळे उपरोक्त रेस्ट कॅटॅगरीतील शिक्षक लाभापासून वंचित आहेत,हे खरे आहे काय ;

(३) असल्यास रेस्ट कॅटॅगरीतील शिक्षक - प्राध्यापकांना वरिष्ठ महाविद्यालयातील नियमित शिक्षक प्राध्यापकांप्रमाणे लाभ देण्यासाठी उपरोक्त शासन निर्णयातील शर्त क्र.०३ ते ०६ क्षमापित करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे काय ;

(४) असल्यास रेस्ट कॅटॅगरीतील शिक्षकांना लाभ मंजूर करण्यासाठी शासनावर किती अतिरीक्त आर्थिक भार पडणार आहे ;

(५) तसेच प्रकरणी शासनाची भूमिका काय आहे;

श्री. दिलीप वळसे पाटील : (१) वरिष्ठ महाविद्यालयातील रेस्ट कॅटॅगरीतील जे शिक्षक शासन निर्णय दिनांक २७ नोव्हेंबर १९९१ मधील तरतुदीप्रमाणे अटी पूर्ण करतात त्यांना वरिष्ठ महाविद्यालयीन शिक्षकाप्रमाणे लाभ मिळाला आहे.

(२) परंतु जे शिक्षक दिनांक २७ नोव्हेंबर १९९१च्या शासन निर्णयातील अटी पूर्ण करु शकत नाहीत अशा शिक्षकांना लाभ देता येत नाही.

(३) नाही.

(४) व (५) प्रश्न उद्‌भवत नाही.

श्री.बी.टी.देशमुख : सभापती महोदय, दि.२७ जून १९९१ च्या शासन निर्णयाप्रमाणे इतरांच्या प्रमाणे यांच्या बाबतीतही सूचना दिलेल्या आहेत. पण यातील ३,४,५ व ६ या क्रमांकाच्या अटींचे स्वरुप काय आहे ?

श्री. दिलीप वळसे-पाटील : सभापती महोदय, या अटींचे स्वरुप पुढीलप्रमाणे आहे :- ३) अशा तऱ्हेने अतिरिक्त ठरल्यामुळे ते त्याच व्यवस्थापनाच्या कनिष्ठ महाविद्यालयात ताबडतोब सामावले गेले असावेत.

४) त्याच व्यवस्थापनाचे वरिष्ठ महाविद्यालयात रुपये ७००-१६०० या वेतनश्रेणीत अधिव्याख्यात्यांची जागा रिकामी झाल्यावर त्यावर त्यांची नेमणूक झाली असावी किंवा जर वरिष्ठ महाविद्यालयात अधिव्याख्यात्यांची जागा रिकामी झाली नसल्यास ते त्याच व्यवस्थापनाच्या कनिष्ठ महाविद्यालयात काम करीत असावेत.

५) व्यवस्थापनाने त्यांना सेवेतून कमी केलेले नसावे.

६) त्यांनी स्वतःहून कधीही राजीनामा दिलेला नसावा.

श्री.बी.टी.देशमुख : सभापती महोदय, शेवटच्या दोन अटींच्या विषयी फार वाद नाही. पण क्र.३ व ४ अटींविषयी पुनर्विचार करण्याची आवश्यकता आहे असे शासनाला वाटत नाही का ?

श्री.दिलीप वळसे पाटील : सभापती महोदय, या रेस्ट कॅटॅगरीतील शिक्षकांची संख्या जवळपास १२० होती. यातील बऱ्याचशा शिक्षकांचा प्रश्न मार्गी लागला आहे आणि यापैकी १६ शिक्षकांचा प्रश्न शिल्लक राहीला आहे. या शिक्षकांच्या बाबतीत हा प्रश्न का राहीला याची व्यक्तीगतरित्या तपासणी करुन त्यावर योग्य तो निर्णय राज्य शासन घेईल.

*****

विचारल्याप्रमाणे ही संपूर्ण कागदपत्रे आम्ही कॅबिनेटसमोर आणली होती. कॅबिनेटने याच्यावर सारासार विचार केलेला आहे. आजचा पगाराचा खर्च, अनुदानाच्या सगळ्या रकमा पाहिल्यानंतर ६० टक्क्यांपर्यंत हा खर्च या ठिकाणी गेलेला आहे. म्हणून शासनाने यावर असा निर्णय घेतला आहे की, सध्या तरी अशा प्रकारे निवृत्ती वेतन देणे शक्य नाही. म्हणून त्यांना निवृत्ती वेतन देऊ नये हा निर्णय कॅबिनेटने घेतलेला आहे.

श्री.बी.टी.देशमुख : कॅबिनेटने निर्णय घेतला हे मंत्री महोदयांनी खरे सांगितल्याबद्दल मी त्यांचा आभारी आहे. पण सन्माननीय राज्यमंत्री टप्प्याटप्प्याने देणार असे सांगत आहेत, त्याचा आधार काय?

सभापती : हे त्यांचे वैयक्तिक मत आहे.

श्री.बी.टी.देशमुख : त्यांच्या वैयक्तिक मताला काही महत्व नसते, हे त्यांना कळायला हवे. शासनाचे ते सांगा. मंत्रिमंडळाने असा निर्णय घेतला आहे की, त्यांना निवृत्ती वेतन लागू करावयाचे नाही. हा निर्णय दोन-तीन वर्षापूर्वी घेतला तो हायकोर्टाने सेट असाईड केला. का सेट असाईड केला हे मी सांगतो. यांनी म्हणजे राज्य सरकारने सुप्रिम कोर्टामध्ये ॲफिडेव्हीट केले. त्यासंदर्भात सुप्रिम कोर्टाने जजमेंट दिले आहे त्यात असे म्हटले आहे की,"The apex court, i.e. the Supreme Court, appreciated the stand taken by the Government to extend the policy in a phased manner." म्हणजे तुमच्या पॉलिसीचे सुप्रीम कोर्टाने स्वागत केले आहे. ह्यूज फायनान्शील बर्डन असल्यामुळे आम्ही लागू करु शकणार नाही असे तुमच्या वकिलानी सांगितले. तेथे सांगितल्यानंतर सुप्रिम कोर्टाने असे म्हटले की,"We appreciate the stand that they will implement the scheme in the phased manner." आज हायकोर्टानेसुध्दा सांगितले. सुप्रिम कोर्टामध्ये निर्णय झाला. त्यामुळे हे घटनेच्या १४ व्या कलमाच्या विरुद्ध आहे त्यामुळे तुम्हाला तसे करता येणार नाही, your decision is set aside असा हायकोर्टाचा निर्णय आहे, म्हणून फेर निर्णय घ्या असे सांगितले. यांनी निर्णय काय घेतला? लागू करावयाचे नाही. हायकोर्टाने आणि सुप्रिम कोर्टामध्ये जे ॲफिडेव्हीट तुम्ही केले आणि हायकोर्टाने जो निर्णय दिला या दोन्हीच्या विरोधात जाणारा हा तुमचा निर्णय आहे. ही गोष्ट खरी आहे काय?

डॉ.विजयकुमार गावित : सन्माननीय सभापती महोदय, मी अगोदरच सांगितले आहे की, हे कंटेम्प्ट ऑफ कोर्ट झालेले आहे आणि सध्या आम्हाला आर्थिक परिस्थिती बघता ते करता येणार नाही. परंतु ते टप्प्याटप्प्याने पुढे करता येईल. अशा पध्दतीचे ॲफिडेव्हीट आम्ही दिलेले आहे.

सभापती : सन्माननीय मंत्री महोदय म्हणतात त्याप्रमाणे हे कंटेम्प्ट ऑफ कोर्टचा विषय झाला असेल आणि हे प्रकरण जर कोर्टामध्ये गेले असेल तर मला असे वाटते की, आता आपण यावर चर्चा करणे योग्य होणार नाही.

श्री.सुरेश पाटील : जर कंटेम्प्ट ऑफ कोर्ट असेल आणि हे मॅटर सबज्युडिस असेल तर हे उत्तर दिले कसे?

सभापती : उत्तर आपल्याला दिले पाहिजे म्हणून दिले. हे उत्तरसुध्दा माननीय न्यायालयाकडे कोणी सादर करु शकतो.

श्री.बी.टी.देशमुख : अध्यक्ष महोदय, कंटेम्प्ट ऑफ कोर्ट आहे असे आपणही म्हणालात. मंत्रिमंडळाने हा निर्णय कोणत्या तारखेला घेतला आहे?

श्री.जयवंत आवळे : अध्यक्ष महोदय, ८ जुलै १९९८ रोजी हे प्रकरण मंत्रीमंडळासमोर ठेवण्यात आले. त्यानंतर दिनांक ११ जुलै २००१ रोजी मंत्रिमंडळासमोर ठेवण्यात आले आहे आणि त्यावर सारासार विचार करुन मंत्री मंडळाने हा निर्णय घेतलेला आहे.

श्री.बी.टी.देशमुख : दिनांक ११ जुलै २००१ रोजी जो निर्णय घेतला आहे त्यावर कंटेम्प्ट ऑफ कोर्ट झालेला नाही हे खरे आहे काय?

डॉ.विजयकुमार गावित : हा निर्णय लागू केला नाही. त्यांनी कन्सीडर म्हणून आदेश दिलेले लागू केले नाही म्हणून हा कंटेम्प्ट ऑफ कोर्ट केला आहे.

श्री.बी.टी.देशमुख : सुप्रिम कोर्टामध्ये ॲफिडेव्हीट तुम्ही केले त्याचे पालन तुम्ही करत नाही हा विषय कंटेम्प्ट ऑफ कोर्टमध्ये आहे काय?

डॉ.विजयकुमार गावित : पूर्वी जो निर्णय घेतलेला होता त्यावर त्यांनी कंटेम्प्ट ऑफ कोर्ट केलेला आहे.

श्री.बी.टी.देशमुख : अध्यक्ष महाराज, यातून आता पुरेसे स्पष्ट झालेले आहे आणि त्यामुळे यांच्या निषेधार्ह निर्णयामुळे आम्ही आता प्रश्न विचारून सभागृहाचा वेळ घेत नाही.

*****

R.S. PATHAK,C.J.:- Special leave to appeal is granted in both the special leave petitions.

2. The petitioners are teachers employed in various recognised aided private schools in the State of Haryana. The

AIR 1988 SUPREME COURT 1663

(From : Punjab and Haryana)*

R.S. PATHAK, C.J.I. AND G.L. OZA, J.

Civil Appeals Nos. 2366-67 of 1988 (Arising out of Spl. Leave Petn. (Civil) Nos. 11567-68 of 1985) with Writ Petn. Nos. 91-92 and 555-561 of 1986, D/- 28-7-1988.

Haryana State Adhyapak Sangh and others, etc. Appellants v. State of Haryana and others, Respondents. with Raj Singh and others etc., Petitioners v. State of Haryana and another, Respondents.

Constitution of India, Art.136, Art.32, Art.226, Art.14, Art.16, Art.39, Art.41, Art.45 - Education - Teachers of aided private schools - **Pay scales and other emoluments of - Must be in parity with teachers of Government schools** - State Govt. directed to reimburse payment of Addl. D.A. in 35 instalments.

C.W.P. No. 5353 of 1984, D/- 21-2-1985 (Punj and Har), Reversed.

Until 1979, the State of Haryana was following the principle of parity between the teachers in aided private schools and Government Schools in the matter of pay scales and other emoluments as per the recommendations of Kothari Commission. The State met the increased expenditure entirely in regard to Pay and Dearness Allowance. In 1979, the pay scale of teachers in Government schools was revised by the State after the report of the Pay Commission, but in the case of the teachers of aided schools the revision was effected two years later. So the salary and other emoluments paid to the teachers of aided schools fell far behind the emoluments paid to the teachers in Government schools. In various writ petitions and in appeal by the teachers of aided schools before the Supreme Court, the State Government, expressed its readiness to reimburse the payment of ten instalments of the Additional Dearness Allowance, but not the twenty five Additional Dearness Allowance instalments released after 1-4-1981. The grant in aid given by the State Government to these aided schools covered the deficit to the extent of seventy five per cent of the approved expenditure.

Held, that teachers of the aided schools must be paid the same pay scales and Dearness Allowance as teachers in Government schools for the entire period claimed by the petitioners, and that the expenditure on that account should be apportioned between the State and the Management in the same proportion in which they share the burden of the existing emoluments of the teachers. Ten instalments representing the State Government's liability shall be paid by the State Government in two equal parts, the first part being payable within three months. The State Government shall also pay the remaining twenty five instalments, the entire amount being payable in five equal parts with effect from 30-9-1989. The State Government was held to be not liable to pay other allowances for the period covered by these 35 instalments, for the periods thereafter, the State Government was directed to take up with the management of the aided schools the question of bringing about parity and evolve a scheme for payment after having regard to the different allowances claimed by the petitioners. C.W.P. No. 5353 of 1984, D/- 21-2-1955 (Punj and Har), Reversed. (Paras 3, 4)

(Note : Benefits of payment of first ten instalments were extended to the teachers who have retired or who have died in service during the pendency of these cases....Ed.) *(@page-SC1664)*

Mr. Pankaj Kalra, Mr. B. S. Gupta, Mr. P. C. Kapur and Mr. S. Mitter, Advocates, for Appellants,
Mr. Rajinder Sachar, Sr. Advocate, Mr. D. G. Garg, Mr. Mahabir Singhand
Mr. A. K. Goel, Advocates with him, for Respondents.
*** C. W. P. No. 5353 of 1984,D/- 21-2-1985**
(Punj & Har).

JUDGEMENT

schools are maintained under private management. They receive financial aid from the State Government. The petitioners have come to court alleging that teachers employed in Government aided private schools are entitled to parity with the teachers employed in Government schools in the matter of pay scales and other emoluments such as Dearness Allowance, House Rent Allowance, City Compensatory Allowance, Medical Reimbursement and Gratuity, etc. It appears that prior to 1967 there was considerable disparity in the emoluments of teachers employed in the same State, and the Government of India appointed the Kothari Commission to examine the conditions of service of teachers with the object of improving the standards of education in the country. Among other things, **the Kothari Commission recommended that the scales of pay of school teachers belonging to the same category but working under different managements such as Government, local bodies or private organisations should be the same.** Almost all the States, including the State of Haryana, decided to implement the recommendations of the Kothari Commission. The State of Haryana declared in January, 1968 that the revised rates suggested by the Kothari Commission would be made effective from 1 December, 1967, and that the grades of teachers of privately managed schools would be revised on the pattern of the grades of teachers working in Government schools. As the deficit between the original grades and the revised grades was found too burdensome for the managements of the aided schools to bear, the State decided to meet the increased expenditure entirely in regard to pay and Dearness Allowance. **The State Government followed the principle of parity between the teachers working in aided schools and Government schools until 1979.** In 1979, the pay scale of teachers in Government schools was revised by the State after the report of the Pay Commission, but in the case of the teachers of aided schools the revision was effected two years later. The petitioners allege that the salary and other emoluments paid to the teachers of aided schools have fallen far behind the emoluments paid to the teachers in Government schools and this Court should interfere in order to remove such discrimination. We are told that there are about sixty thousand teachers in Government schools while a mere four thousand teachers are employed in aided schools. According to the petitioners, to provide education in schools is the constitutional responsibility of the Government, and this is reflected in the deep and pervasive control exercised by the Government over the running of aided schools. It is pointed out that the control is exercised over almost all areas of management. The Committee of management has to be approved by the State Government, so have the strength of the teaching and the other staff as well as the qualifications and other conditions of eligibility for appointment to the staff. The mode of selection and the determination of seniority are subject to the directions of the State Government and teachers cannot be dismissed, removed or reduced in rank without the prior approval of the State authorities. The tuition fee, as well as freeships, concessions and scholarships are fixed by the State Government, which is also empowered to give instructions in regard to the time table, working hours, pupil ratio, attendance and workload. The financial resources and the heads of income and expenditure are indicated by the State Government.

3. We have heard learned counsel for the parties at considerable length, and we find general agreement between the parties that there is no reason for discrimination between the teachers employed in aided schools and those employed in Government schools so far as the salaries and Additional Dearness Allowance are concerned. The State Government does not accept the claim to *(@page-SC1665)* parity in respect of other heads of allowance put forward by the petitioners. We were at one time disposed to ruling on the question whether the responsibility for providing education in schools belongs to the State Government, and therefore whether there is a corresponding responsibility on the State Government to ensure that in aided schools the teachers are

entitled to the same emoluments as are provided for teachers in Government schools. We do not. however, propose to enter upon this question in these cases as we are satisfied from the developments which have followed after the hearing on the merits that it would be more appropriate to dispose of these cases by a short order. The State Government has expressed its readiness to reimburse the payment of ten instalments of the Additional Dearness Allowance, but not the twentyfive Additional Dearness Allowance instalments released after 1 April, 1981. It appears that the grant-in-aid given by the State Government to these aided schools covers the deficit to the extent of seventyfive per cent of the approved expenditure. The approved expenditure extends to the salaries paid to the teaching and non-teaching staff, which includes the Pay and Dearness Allowance and Interim Relief before 1 April, 1981 and the Pay and Additional Dearness Allowance beyond 1 April, 1981, the deficit expenditure minus income and certain other items, but does not include House Rent Allowance, Medical Allowance, City Compensatory Allowance and the other heads claimed by the petitioners. In our opinion, the teachers of aided schools must be paid the same pay scale and Dearness Allowance as teachers in Government schools for the entire period claimed by the petitioners, and that the expenditure on that account should be apportioned between the State and the Management in the same proportion in which they share the burden of the existing emoluments of the teachers. The State Government meets the Dearness Allowance liability to the extent of seventyfive per cent of the amount. Ten instalments representing the State Government's liability shall be paid by the State Government in two equal parts, the first part being payable within three months from today and the remaining part being payable by 31 March, 1989. The State Government shall also pay the remaining twentyfive instalments, the entire amount being payable in five equal parts, each part being paid every six months, the first such part being payable by 30 Sept., 1989. The State Government shall not be liable to pay for the period covered by these 35 instalments any amount on account of House Rent Allowance, City Compensatory Allowance and the other allowances claimed by the petitioners.

4. The State Government will also take up with the managements of the aided schools the question of bringing about parity between the teachers of aided schools and the teachers of Government schools for the period following that to which the aforesaid thirtyfive instalments relate, so that a scheme for payment may be evolved after having regard to the different allowances claimed by the petitioners.

5. In the case of teachers who have retired or who have died in service during the pendency of these cases, payment of the first ten instalments shall be made to the retired teachers and to the legal representatives of the deceased teachers within three months from today.

6. The appeals and the writ petitions are disposed of accordingly.

Order accordingly.

AIR 1998 SUPREME COURT 295

(From : Andhra Pradesh)

K. RAMASWAMY AND S. SAGHIR AHMAD, JJ.

Civil Appeal No. 1774 of 1997 (arising out of S.L.P. (C) No. 20393 of 1996), D/- 21-2-1997.

K. Krishnamacharyulu and others, Appellants v.

Sri Venkateswara Hindu College of Engineering and another, Respondents.

(A) Constitution of India, Art.226, Art.39(d) - Equal pay for equal work - Claim for - Employees of private educational institutions - Proper forum - Executive instructions issued by Government giving them right to claim pay scale at par with Government employees - However, no statutory rules issued in that behalf and institution in question not receiving any grant-in-aid - Institution in question catering to element of public interest - Remedy would be available under Art. 226 and not under Industrial Disputes Act - **They would be entitled to pay parity with Government employees.** W.A. No. 179 of 1996, D/- 23-4-1996 (Andh Pra), Reversed. (Para 4)

(B) Constitution of India, Art.226, Art.21 - Writ jurisdiction - Available to teachers in private educational institutions - State has *(@page-SC296)* obligation to provide facilities and opportunities to people to avail right of education - Private institutes caters to need of educational opportunities which has element of public interest - Teachers can, therefore, avail remedy under Art. 226. (Para 4)

L. N. Rao, V. S. Reddy and S. U. K. Sagar, Advocates, for Appellants; B. Parthasarthy, Advocate, for Respondents.

JUDGMENT :- Leave granted. Heard learned counsel for both the parties.

2. This appeal by special leave arises from the judgment of the High Court of Andhra Pradesh, made on April 23, 1996 in W.A. No. 179 of 1996.

3. The admitted position is that the appellant and six others had been appointed on daily wages to the post of Lab. Assistants as non-teaching staff of the respondent-private college. They were being paid daily wages. Writ petition and appeal seeking equal pay having been dismissed, they have filed the present appeal for direction to pay them equal pay for equal work on par with the other Government employees.

4. It is not in dispute that executive instructions issued by the Government have given them the right to claim the pay scales so as to be on par with the Government employees. The question is : when there is no statutory rules issued in that behalf, and the Institution, at the relevant time, being not in receipt of any grant-in-aid; whether the writ petition under Article 226 of the Constitution is not maintainable? In view of the long line of decisions of this Court holding that when there is an interest created by the Government in an Institution to impart education, which is a fundamental right of the citizens, the teachers who teach the education gets an element of public interest in the performance of their duties. As a consequence, the element of public interest requires to regulate the conditions of service of those employees on par with Government employees. In consequence, are they also not entitled to the parity of the pay scales as per the executive instructions of the Government? It is not also in dispute that all the persons who filed the writ petition along with the appellant had later withdrawn from the writ petition and thereafter the respondent-Management paid the salaries on par with the Government employees. Since the appellants are insisting upon enforcement of their right through the judicial pressure, they need and seek the protection of law. We are of the view that the State has obligation to provide facilities and opportunities to the people to avail of the right to education. The private institutions cater to the needs of the educational opportunities. The teacher duly appointed to a post in the private institution also is entitled to seek enforcement of the orders issued by the Government. The question is as to which forum one should approach. The High Court has held that the remedy is available under the Industrial Disputes Act. When an element of public interest is created and the institution is catering to that element, the teacher, the arm of the institution is also entitled to avail of the remedy provided under Article 226; the jurisdiction part is very wide. It would be different position, if the remedy is a private law remedy. So, they cannot be denied the same benefit which is available to others. **Accordingly, we hold that the writ petition is maintainable. They are entitled to equal pay so as to be on par with Government employees under Article 39(d) of the Constitution.**

5. The appeal is accordingly allowed. The writ is issued. But in the circumstances without costs.

Appeal allowed.

हक्कभंगाची सूचना

प्रा.बी.टी.देशमुख,
विधान परिषद सदस्य,

मुंबई/नागपूर
क्रमांक : एलसीआर/२४०/८
दिनांक : १९.०४.१९९९

मा. सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद,
मुंबई.

विषय :- मा. शालेय शिक्षण राज्यमंत्र्यांविरूद्ध हक्कभंगाची सूचना

मा. महोदय,

आम्ही नियम २४० अन्वये मा. शालेय शिक्षण राज्यमंत्री यांचे विरुद्ध पुढील हक्कभंगाची सूचना देत आहोत.

सूचना

ज्याअर्थी, दिनांक ९ एप्रिल १९९९ रोजी विधानपरिषद सभागृहामध्ये अत्यावश्यक सेवेसंबंधीच्या प्रस्तावावरील चर्चेला उत्तर देतांना मा.शिक्षण राज्यमंत्र्यांनी सभागृहाला "सन्माननीय सदस्य श्री. बी.टी.देशमुख यांनी मघाशी यु.जी.सी. कडून मिळणाऱ्या पैशाच्या संदर्भात उल्लेख केला होता. ७२० कोटी रुपये यु.जी.सी. कडून मिळणार असून राज्य सरकारला १२० कोटी रुपये द्यावे लागणार आहेत. त्याबाबत ज्या वेतनश्रेण्या आल्या आहेत **त्यात प्रिन्सिपाल या पदाची वेतनश्रेणी २२-२३ हजाराची आहे, की जी आपले सचिव आहेत त्यांच्यापेक्षाही किती तरी जास्त आहे, जवळपास तीन पटीने जास्त आहे**" (९.४.९९ पृष्ठ जेजे-२ व केके-१) असे संपूर्णपणे असत्य व सभागृहाची जाणूनबुजून दिशाभूल करणारे विधान केले. इतर कोणत्याही वर्गाला पाचव्या वेतन आयोगाच्या वेतनश्रेण्या लागू करण्यासाठी केंद्र शासनाने एक रुपयासुद्धा मदत दिलेली नाही ही गोष्ट राज्यमंत्र्यांनी सभागृहापासून लपवून ठेवली व "आपणाला १२० कोटी रुपये द्यावे लागणार आहेत" असे सांगतांना विद्यापीठीय व महाविद्यालयीन प्राध्यापक व प्राचार्य यांच्याविषयीचा त्यांच्या मनातील आकस व्यक्त केला, आणि;

ज्याअर्थी, असा आकस व्यक्त करतांना "त्यात प्रिन्सिपाल या पदाची वेतनश्रेणी २२०००-२३००० ची आहे की जी आपले विभागीय सचिव आहेत, त्यांच्यापेक्षाही कितीतरी जास्त आहे. जवळ पास तीन पटीने जास्त आहे" असे धडधडीत असत्य व सभागृहाची जाणूनबुजून दिशाभूल करणारे विधान केले, कारण याबाबत वस्तुस्थिती अशी आहे की, केंद्र शासनाच्या ६ नोव्हेंबर १९९८ च्या पत्राच्या (प्रत ***सहपत्र एक*** म्हणून सोबत जोडलेली आहे) परिच्छेद 1 (i) मध्ये वेतनश्रेण्यांच्या बाबतीत "The revised scales mentioned in Annexure-I of our letter dated 27-7-1998 shall be effective from 1-1-1996. Accordingly, the Annexure-II enclosed with the letter referred to may be treated as withdrawn." असा स्पष्ट उल्लेख आहे. २७ जुलै १९९८ च्या पत्रासोबत सहपत्र ("अनेक्श्चर") जोडलेले असून (***सहपत्र दोन*** पहा) त्यात क्रमांक ५ वर "महाविद्यालयीन प्राचार्यांच्या" वेतनश्रेण्या नमूद करण्यात आलेल्या आहेत. बहुसंख्य महाविद्यालयांच्या प्राचार्यांना १२०००-४२०-१८३०० ही वेतनश्रेणी देण्यात आली असून काही प्राचार्यांना "१६४००-४५०-२०९००-५००-२२४००" ही वेतनश्रेणी देण्यात आलेली आहे. अशी वस्तुस्थिती असतांना "प्रिन्सिपाल या पदाची वेतनश्रेणी २२-२३ हजाराची आहे" असे धडधडीत असत्य विधान मा. राज्यमंत्र्यांनी केले, आणि;

ज्याअर्थी, पाचव्या वेतन आयोगाने सुचविलेल्या ज्या वेतनश्रेण्या केंद्र शासनाने सचिव या पदाकरिता लागू केल्या आहेत त्या नव्या वेतनश्रेण्याचे अवलोकन (***सहपत्र तीन***) केले असता प्राचार्यांच्या वेतनश्रेण्या "आपले विभागीय सचिव आहेत त्यांच्यापेक्षा कितीतरी जास्त आहेत. जवळपास तीन पटीने जास्त आहेत" हे विधान संपूर्णपणे असत्य व सभागृहाची जाणीवपूर्वक दिशाभूल करणारे आहे. प्राचार्यांची वेतनश्रेणी सचिवांच्या वेतनश्रेणीपेक्षा जास्त तर नाहीच नाही पण तीन पटीने जास्त असण्याचा प्रश्नच उद्भवत नाही आणि;

ज्याअर्थी सहपत्र एक, दोन व तीनचे अवलोकन केले असता "७२० कोटी रुपये यु.जी.सी. कडून मिळणार असून राज्य सरकारला १२० कोटी रुपये द्यावे लागणार आहेत." असे सांगतांना इतर कोणत्याही प्रवर्गाला केंद्राकडून कोणतीही मदत मिळाली नाही ही गोष्ट मा. राज्यमंत्र्यांनी लपवून ठेवली. "त्याबाबत ज्या वेतनश्रेण्या आल्या आहेत त्यात प्रिन्सिपाल या पदाची वेतनश्रेणी २२-२३ हजाराची आहे" "आपले सचिव आहेत त्यांच्यापेक्षाही किती तरी जास्त आहे, जवळपास तीन पटीने जास्त आहे." अशी विधाने करून मा. राज्यमंत्र्यांनी सभागृहाला असत्य माहिती दिली व जाणीवपूर्वक सभागृहाची दिशाभूल केली.

त्याअर्थी हे प्रकरण हक्कभंग समितीकडे पाठविण्यात यावे.

आपले

बी.टी.देशमुख व्ही.यु.डायगव्हाणे सुरेश पाटील
जयवंत ठाकरे प.म.पाटील

सहपत्र : एक :- Government of India (No. F. 1-22/97-U.1) Ministry of Human Resourse Development (Department of Education) New Delhi, dated the 6th November,1998

सहपत्र : दोन : Annexure - I of No.F 1-22/97-U-1 GOVERNMENT OF INDIA Ministry of Human Resource Development : (Department of Education) New Delhi, the 27th July, 1998.

सहपत्र : तीन : Pay scales proposed by Fifth Pay Commission and Approved by Government of India vide G.R.Dated 30.9.1997

समाजकार्य महाविद्यालयातून काम करणाऱ्या शिक्षकांना नवीन वेतनश्रेणी लागू करणेबाबत

महाराष्ट्र विधानपरिषद : दुसरे अधिवेशन, २००१
गुरुवार, दिनांक १९ जुलै २००१

(५५) * १६४७४. **सर्वश्री प.म.पाटील, सुरेश पाटील, बी.टी.देशमुख, व्ही.यु.डायगव्हाणे, नानासाहेब बोरस्ते** : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२१६० ला दिनांक २० मार्च २००१रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय समाजकल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:–

(१) उच्च शिक्षण खात्याने ११ डिसेंबर १९९९ रोजी शासन निर्णय निर्गमित केल्याने त्या खात्याच्या अधिकारक्षेत्रातील समाजकार्य महाविद्यालयातून काम करणाऱ्या महाविद्यालयीन शिक्षकांना विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या नवीन वेतनश्रेणी लागू झालेल्या असल्या तरी समाजकल्याण खात्याने तत्सम शासन निर्णय निर्गमित न केल्यामुळे त्या खात्याच्या अधिकार क्षेत्रात असलेल्या समाजकार्य महाविद्यालयातून काम करणाऱ्या महाविद्यालयीन शिक्षकांना मात्र नवीन वेतनश्रेणी लागू झालेली नाही, हा भेदभाव संपुष्टात आणणारा शासन निर्णय निर्गमित झाला, हे खरे आहे काय;

(२) असल्यास, केव्हा?

(३) नसल्यास, याबाबत होणाऱ्या विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री.जयवंतराव आवळे : (१) होय.

(२) दिनांक २९ मार्च २००१ रोजी शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाराष्ट्र शासन

संचालनालय, वैद्यकीय शिक्षण आणि संशोधन, मुंबई

क्र. सवैशिवसं/५ व्या वेतन आयोग/डॉ.पदेस्मृवैमअ/प्र.अ./ब/क

दिनांक १३.९.२००१

प्रति,
अधिष्ठाता,
डॉ.पंजाबराव देशमुख स्मृती वैद्यकीय महाविद्यालय, अमरावती.

विषय :- डॉ.पंजाबराव देशमुख स्मृती वैद्यकीय महाविद्यालय, अमरावती येथील कर्मचाऱ्यांना ५ वे वेतन आयोग लागु करणेबाबत.

संदर्भ :- शासन पत्र क्र. एमईडी-१००१/१९७२/सीआर-३३३/२००१/शिक्षण-२, दि. १२.९.२००१.

उपरोक्त संदर्भाकित विषयान्वये आपणांस कळविण्यात येते की, आपल्या महाविद्यालयातील अध्यापकांना ५ व्या वेतन आयोग लागु करणेबाबत दि. १६.८.२००१ पासून बेमुदत संपावर गेले आहेत. तसे संघर्ष समितीने कळविले आहे.

उपरोक्त शासन संदर्भांकित पत्रान्वये आपणांस कळविण्यात येते की, आपल्या वैद्यकीय महाविद्यालयामध्ये ५ व्या वेतन आयोगाची नियमानुसार अंमलबजावणी करण्याच्या दृष्टीने आवश्यक ती कार्यवाही तात्काळ करण्यात यावी. यासंबंधात केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल शासनास व या संचालनालयास १५ दिवसांत सादर करावा.

संचालक,
वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन, मुंबई.

******

मा. सभापतींचा हक्कभंगाच्या सूचनेवर निर्णय

अत्यावश्यक सेवा संबंधीच्या प्रस्तावावरील चर्चेला शालेय शिक्षण राज्यमंत्र्यांनी दिलेले चुकीचे उत्तर

महाराष्ट्र विधानपरिषद : दुसरे अधिवेशन २००१
गुरुवार, २६ जुलै २००१

सर्वश्री बी.टी.देशमुख, व्ही.यू.डायगव्हाणे, सुरेश पाटील व प.म.पाटील यांनी शालेय शिक्षण राज्यमंत्र्यांविरुध्द दिलेली विशेष हक्कभंगाची सूचना.

मा.सभापती : आता मी एका विशेष हक्कभंगाच्या सूचनेवर निर्णय देत आहे. सन्माननीय विधानपरिषद सदस्य सर्वश्री बी.टी.देशमुख, व्ही.यू.डायगव्हाणे, सुरेश पाटील, व प.म.पाटील यांनी एक विशेषाधिकार भंगाची सूचना दिली असून दिनांक ९ एप्रिल १९९९ रोजी विधानपरिषद सभागृहामध्ये अत्यावश्यक सेवा संबंधीच्या प्रस्तावावरील चर्चेला उत्तर देताना शालेय शिक्षण राज्यमंत्र्यांनी चुकीची व सभागृहाची दिशाभूल करणारी विधाने केली असल्याचे सूचनेत आरोपित करुन त्याबाबतची वस्तुस्थितीदर्शक माहिती निदर्शनास आणण्याच्या दृष्टीने सन्माननीय सदस्यांनी काही कागदपत्रांचा आधार सूचनेत घेतला आहे. शालेय शिक्षण राज्यमंत्र्यांनी दि.९ एप्रिल १९९९ रोजी उक्त प्रस्तावावर उत्तरादाखल केलेल्या भाषणातील आक्षेप घेण्यात आलेली विधाने पुढीलप्रमाणे आहेत-

१) "सन्माननीय सदस्य श्री.बी.टी.देशमुख यांनी मघाशी यु.जी.सी.कडून मिळणाऱ्या पैशाच्या संदर्भात उल्लेख केला होता. ७२० कोटी रुपये यु.जी.सी. कडून मिळणार असून राज्य सरकारला १२० कोटी रुपये द्यावे लागणार आहेत. त्याबाबत ज्या वेतनश्रेण्या आल्या आहेत त्यात प्रिन्सिपॉल या पदाची वेतनश्रेणी २२,२३ हजाराची आहे जी आपले सचिव आहेत त्यांच्यापेक्षाही किती तरी जास्त आहे. जवळपास तीन पटीने जास्त आहे." २) "७२० कोटी रुपये यु.जी.सी. कडुन मिळणार असून राज्य सरकारला १२० कोटी रुपये द्यावे लागणार आहेत. असे असतांना इतर कोणत्याही प्रवर्गाला केंद्राकडून कोणतीही मदत मिळाली नाही ही गोष्ट मा.राज्यमंत्र्यांनी लपवून ठेवली."

उपरोक्त विधानांबाबत आक्षेप घेवून सन्माननीय सदस्यांनी प्रस्तुत हक्कभंगाची सूचना विशेष हक्क समितीकडे पाठविण्याची विनंती केली आहे. सूचनेसोबत संबंधित कागदपत्रे सादर केली आहेत.

याबाबत मी मा.शालेय शिक्षण राज्यमंत्र्यांकडून खुलासा मागविला होता. सदर खुलासा पुढीलप्रमाणे आहे.

"दि.९ एप्रिल, १९९९ रोजी कनिष्ठ महाविद्यालयीन शिक्षकांच्या अत्यावश्यक सेवा प्रस्तावावर विधीमंडळाच्या सभागृहात चर्चा झाली. सदर चर्चेच्या वेळी मी पाचव्या वेतन आयोगाच्या शिफारशीच्या अनुषंगाने यु.जी.सी.कडून राज्य शासनास मिळणारे अनुदान राज्य शासनाने उपलब्ध करुन द्यावी लागणारी पुरक तरतूद या संदर्भात केलेले विधान हे योग्य होते. केंद्र शासनाच्या मानव संसाधन विकास मंत्रालयाने दि.२७ जुलै, १९९८ व त्यानंतर वेळोवेळी पाठविलेल्या पत्रान्वये विद्यापीठे व संलग्नित महाविद्यालयातील शिक्षकांना विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या शिफारशीनुसार पाचव्या वेतन आयोगाच्या वेतनश्रेणी लागू करण्याबाबतच्या सूचना राज्य शासनास केल्या होत्या, त्यात पाचव्या वेतन आयोगाची वेतनश्रेणी व चौथ्या वेतन आयोगाच्या वेतनश्रेणीतील फरकाची परिगणना कशाप्रकारे करावी या संदर्भात निश्चित सूचना नव्हत्या. त्यामुळे चौथ्या वेतन आयोगाच्या वेतनश्रेणीतील महत्तम व लघुत्तम वेतनातील फरकाची सरासरी व पाचव्या वेतन आयोगाच्या वेतनश्रेणीतील महत्तम व लघुत्तम वेतनातील सरासरी विचारात घेण्यात आली होती. या परिगणनेमुळे निधीत मोठ्या प्रमाणात वाढ झाली होती. परंतु केंद्र शासनाने त्यांच्या दि.६-१०-१९९९ च्या पत्राव्दारे परिगणना कशी करावी याबाबतचे सूत्र ठरवून दिले होते. त्यानुसार नंतर प्रत्यक्षात परिगणना करण्यात आली असता पाचव्या वेतन आयोगाच्या शिफारशीमुळे दि.१-१-९६ ते दि.३१-३-२००० या कालावधीत सुधारित वेतनावर रु.४२५.६५ कोटी इतका खर्च अपेक्षित होता. या रक्कमेपैकी मूळ वेतनाच्या ८० टक्के इतकी रक्कम म्हणजे रु.२६१.९४ कोटी इतकी रक्कम केंद्र शासनाकडून मिळणार होती व उर्वरित २० टक्के इतकी रक्कम म्हणजे रु.१६३.७१ कोटी इतकी रक्कम राज्य शासनास खर्च करावयाची होती. तसेच शासन निर्णय दि.११-१२-१९९९ अन्वये निर्गमित केलेल्या आदेशात शिक्षक पदांकरिता व प्राचार्य पदांकरिता मान्य करण्यात आलेली वेतनश्रेणी नमूद करण्यात आलेली आहे. त्याचे अवलोकन करता असे निदर्शनास येते की, १००० पेक्षा जास्त विद्यार्थी संख्या असलेल्या महाविद्यालयीन प्राचार्याचे वेतन रु.१७,३००/- वर निश्चित होणार आहे. त्यामुळे त्यांचे वेतन रु.२२/२३ हजार होणे स्वाभाविक आहे. हे वेतन विभागीय सचिव (विभागीय शिक्षण मंडळ) यांच्या वेतनापेक्षा किती तरी जास्त आहे असे मी मुद्दा पटवून देण्याच्या हेतूने सांगितले होते. **सभागृहात मी केलेले विधान विद्यापीठीय तसेच महाविद्यालयीन प्राध्यापक व प्राचार्य यांच्याविषयी आकस बुध्दीने केलेले नाही. विद्यापीठीय व महाविद्यालयीन प्राध्यापक व प्राचार्य यांच्याविषयी माझ्या मनात आदरभाव आहे.** उपरोक्त खुलाशावरुन मी सभागृहाची दिशाभूल करण्याचा प्रयत्न केलेला नसून त्यावेळच्या वस्तुस्थितीनुरुप विधाने केली आहेत. तथापि, या प्रकरणी सभागृहाचा अवमान झाला असल्याचे आपले मत झाले असेल तर **याबाबत मी दिलगिरी प्रदर्शित करीत आहे.**"

सन्माननीय सदस्यांनी दिलेली सूचना, मा.शालेय शिक्षण राज्यमंत्र्यांकडून प्राप्त झालेला खुलासा या सर्व बाबी मी काळजीपूर्वक तपासल्या आहेत. "प्रिन्सिपाल या पदाची वेतनश्रेणी २२-२३ हजाराची आहे, की जी आपल्या विभागीय सचिवांपेक्षाही जास्त आहे" या आक्षेप घेण्यात आलेल्या विधानाबाबत मा.शालेय शिक्षण मंत्र्यांनी स्पष्टीकरण केलेले आहे. तसेच त्यांनी खुलाशाद्वारे सभागृहाची दिशाभूल करण्याचा प्रयत्न केला नसल्याचा दिलेला निर्वाळा व **सभागृहाचा अवमान झाला असल्याचे मत असल्यास त्याबाबत प्रदर्शित केलेली दिलगिरी विचारात घेता मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे व प्रकरण येथेच संपवित आहे.**

*****

विधानमंडळात आमचे प्रश्न : : लेखन, संकलन व संपादन सहाय्य : **प्रा.बी.टी.देशमुख**

चिखली (जि.बुलढाणा) वाढीव पाणीपुरवठा योजना

अमरावतीहून प्रसिद्ध होणाऱ्या दै."हिंदुस्थान"मध्ये "विधानमंडळात आमचे प्रश्न" या मथळ्याचे एक नियमित सदर गेले ३-४ वर्षे संघटनेचे अध्यक्ष व विधानपरिषद सदस्य प्रा.बी.टी.देशमुख यांनी चालविलेले आहे. विदर्भातील विकासाच्या विविध प्रश्नावर सभागृहात झालेल्या चर्चेची अधिकृत प्रतिवेदने या सदरातून प्रसिद्ध केली जातात. सोबत बी.टी.देशमुख यांची प्रदिर्घ स्पष्टीकरणात्मक निवेदने सुद्धा याच सदरातून दिली जातात. दर रविवारच्या "हिंदुस्थान"मध्ये एक पूर्ण पानभर मजकूर या सदराखाली दिलेला असतो. सतत गेले २२७ आठवडे हे सदर नियमितपणे प्रसिद्ध होत आहे. रविवार, दिनांक २३ सप्टेंबर २००१ पासून अमरावतीहून प्रसिद्ध होणाऱ्या दै."हिंदुस्थान"च्या दर रविवारच्या अंकात "विधानमंडळात आमचे प्रश्न" या सदरात "चिखली वाढीव पाणीपुरवठा योजना" या विषयावरील मजकुर दिला जात आहे.

२८ लक्ष लिटर्स दरदिवशी एवढा पाणीपुरवठा ज्या चिखली पाणीपुरवठा योजनेतून होण्याची अपेक्षा होती त्या योजनेतून १९९४ च्या उन्हाळ्यात दिवसाला ८ लक्ष लिटर पाणी जेमतेम मिळत होते. "नागरिकांना १० दिवसांनी पाणी मिळू शकत होते" ही गोष्ट शासनाला सभागृहात कबूल करावी लागली. "प्रशासकीय मान्यता ते बांधकामपूर्ती"चा सभागृहातील या योजनेचा प्रवास लक्षात घेण्यासारखा आहे. २१ मार्च १९९४ ते २० जुलै २००० या काळात या योजनेचा प्रश्न वेगवेगळ्या आयुधांच्या माध्यमातून विधानपरिषदेत निरनिराळ्या २४ वेळेला चर्चेसाठी आला. या चर्चेची अधिकृत प्रतिवेदने दर रविवारी दै."हिंदुस्थान"मधून "विधानमंडळात आमचे प्रश्न" या स्तंभातून उपलब्ध करून दिली जात आहेत. **- संपादक**

Continued from page 105 ....

1. This Direction may be called, "Direction providing procedure for placement of teachers in Lecturer (Senior Grade)/Lecturer (Selection Grade)"

2. This Direction shall come into force with immediate effect.

3. In this Direction, unless the context otherwise requires:

(a) "Act" means the Maharashtra Universities Act, 1994;

(b) "Local Management Committee" means the Committee constituted for a college under the provisions of the Maharashtra Universities Act, 1994;

(c) "Principal" means a head of the college duly approved by the University;

(d) "Affiliated College" means a college which has been granted affiliation by the University;

(e) "Management" means the management as defined in section 2 (20) of Maharashtra Universities Act, 1994.

4. The Selection Committee for placement of teachers of affiliated colleges in Lecturer (Senior Grade) & Lecturer (Selection Grade) shall be as mentioned in para (A) of appendix VIII of Direction No. 7 of 1999 along with amendment.

5. In order to constitute Selection Committee, the Principal of the college shall request, in writing, to the Vice-Chancellor to nominate members on the Selection Committee, mentioned in para (A) of Appendix VIII of Direction No. 7 of 1999 atleast one month earlier to the date on which the placement in higher grade of teacher(s) of his college is due.

6. The Assistant Registrar (College Section) shall send the names and addresses of the experts nominated within fifteen days from the date of receipt of the letter from the Principal as mentioned in para (5) above.

7. The Chairperson of the Local Management Committee/Governing Body shall nominate two subject experts out of the panel of not less than six names approved by the Vice-Chancellor, out of the names recommended by the Academic Council, within eight days from the receipt of the University's Letter and shall inform the names of experts nominated by him to the university immediately. Once the names of experts are nominated by him, in no case he shall be allowed to change the names.

8. The Principal of the college shall issue notices of the meeting to all the members of the Selection Committee by Registered Post with Acknowledgment due within Fifteen days from the date of receipt of names of experts received from the university.

9. The T.A./D.A. shall be paid to the members of the Selection Committee immediately as per the university norms. The local members of the Selection Committee shall be paid the conveyance allowance.

10. The Selection Committee shall consider the last preceding three years appraisal reports of the concerned teacher for his placement in the higher grade.

11. The Selection Committee shall also consider the following documents of the concerned teacher for placement in the higher grade :

(a) Mark sheets of Degree, Post-Graduate and M.Phil. examinations.

(b) Ph.D. Notification issued by the university, if any.

(c) Appointment Order

(d) Approval granted by the Vice-Chancellor for the appointment as a Lecturer.

(e) Service Book

(f) Condonation of break in service by the university/competent authority. if any.

(g) Certificate(s) regarding the completion of orientation course(s)/ Refresher Course(s)/Summer Institute(s) etc. if any.

(h) In case the teacher has previous service in other college which is required to take into consideration for placement in higher grade then he shall produce the previous appointment order(s) along with the approval for that appointment(s) by the University and the xerox copies of service book(s) etc.

(i) If the teacher is already placed in senior grade then he shall produce the xerox Copy of the same.

12. After considering the appraisal reports of the teacher and above mentioned document, the Committee shall record their decision in writing about the placement of the teacher in higher grade i.e. Lecturer (Senior Grade)/Lecturer (Selection Grade) and handover the minutes of the meeting to the Principal along with their decision.

13. As mentioned in para (A) (6) of Appendix VIII of Direction No. 7 of 1999 atleast three experts shall be present then only the meeting of the Selection Committee shall be considered as valid.

14. The Principal of the College shall inform the concerned teacher about the decision of the Selection Committee regarding his placement within eight days from the date of the meeting of the Selection Committee in writing.

15. If a teacher has any grievance against the decision of the Selection Committee. he shall approach the Vice-Chancellor through the Principal within 15 days from the date of the receipt of the decision of the Selection Committee. The Principal of the College shall immediately i.e. in not more than Eight days from the date of receipt, forward the representation to the Vice-Chancellor and also inform the concerned teacher about the same. He may send an advance copy of his representation to the Vice-Chancellor.

16. The Vice-Chancellor shall inquire into the matter and shall give his decision within one month from the date of receipt of complaint from aggrieved teacher by the university. He shall inform his decision to the Principal of the college and also to the concerned teacher.

17. The scheme applicable for placement of teachers in higher grade, shall also be applicable to the Librarian, Director or Instructor of Physical Education of affiliated colleges in toto.

Nagpur **(Dr. Arun Shankar Satputaley)**

Date : 18.9.2001 Vice-Chancellor

*****

Nagpur University

Board of College and University Development

University Campus, Amravati Road, Nagpur- 440 010 (India)

No. BCUD/2001/813 Dated 5.10.2001

प्रति,
डॉ.एकनाथ कठाळे,
सचिव, नागपूर विद्यापीठ शिक्षक संघ (नुटा)
एन- १६२, रेशीमबाग, नागपूर

विषय : आपले पत्र दिनांक १७.८.२००१ चे शिक्षकांच्या स्थाननिश्चिती बाबतचे मा. कुलगुरुंना दिलेले निवेदन व आपल्या शिष्टमंडळाने मा. कुलगुरुंची घेतलेली भेट.

महोदय,

वरील संदर्भांकीत विषयाप्रमाणे कळविण्यात येते की, महाविद्यालयासाठी पाचव्या वेतन आयोगाप्रमाणे वेतन श्रेणी लागू करण्याकरिता मा. कुलगुरुंनी निर्देश क्र. ७/९९ निर्गमित केलेले आहे. शिक्षकांच्या वरिष्ठ/निवड/प्रपाठक श्रेणीत स्थाननिश्चित करण्याकरीता महाविद्यालयांना नवीन नियमाप्रमाणे निवड समित्यांचे गठन करून त्यांच्या सभांचे महाविद्यालयात आयोजन करून शिक्षकांच्या स्थाननिश्चिती करावयाच्या आहेत. या साठी विद्यापीठाने निर्देश क्र. ४५/२००१ तयार केलेले आहेत. माहिती करीता सोबत जोडलेले आहे. धन्यवाद !

आपला विश्वासू,
(प्राचार्य म.भा.बुटे)
संचालक,
महाविद्यालय व विद्यापीठ विकास मंडळ, नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

NUTA BULLETIN (Official Journal of NAGPUR UNIVERSITY TEACHERS' ASSOCIATION) **CHIEF EDITOR :** Prof. A.G.Somvanshi,Shankar Nagar, AMRAVATI-444 606. **EDITOR :** Prof. S.S. Gawai 1,Abhinav State Bank Colony, Chaprashi Pura, Camp, AMRAVATI 444 602. **PUBLISHER :** Prof. S.R. Kalmegh, Lahari Apartment, Keshao Colony, Camp, AMRAVATI 444 602. Type Setting at NUTA Bulletin Office, Phundkar Bhavan, Behind Jain Hostel, Maltekadi Road, Amravati-444 601. **PRINTED AT** Bokey Printers, Gandhi Nagar, Amravati. (M.S) **REGD NO. MAHBIL/2001/4448** Licenced to post without prepayment **LICENCE NO. NR/ATI/78/2001** Name of the Posting office : **R.M.S. Amravati.** Date of Posting : **23.10.2001**

If Undelivered , please return to : NUTA Bulletin Office, Phundkar Bhavan, Behind Jain Hostel, Maltekadi Road, **Amravati-444 601**.

To,...
....
....
....
....